

delig er hoteller og restauranter omfattet af lov af 18. april 1925 om børns og unge menneskers arbejde, og restaurationskøkkener er inddraget under en del nyere kommunale sundhedsvedtægter.

Lovforslaget omfatter også hoteller, restauranter, gæstgiverier, kroer, pensionater m. m., og såvel det til kundernes betjening bestemte personale som buffet-, køkken- og rengøringspersonale er tænkt omfattet af lovens beskyttelsesregler. Vel kan ulykkesrisikoen ikke anses for stor indenfor dette område, men der er god grund til at underkaste de hygiejniske forhold, under hvilke arbejdet udføres, et effektivt tilsyn. Det må også forekomme irrationelt, at bagerier og konditorier undergives strenge regler vedrørende lokalernes indretning og rengøring, deres udstyr med vaskeindretninger m. m., personalets påklædning o. s. v., medens man lader de virksomheder, der fremstiller mindst lige så vigtige næringsmidler, være så godt som uden tilsyn.

Såvel den *norske* som den *svenske* arbejderbeskyttelseslov omfatter hotel- og restaurationsfaget.

VIII. Forlystelsesetablissementer.

Forlystelsesetablissementer er kun i det omfang, hvori de anvender mekanisk drevne maskiner, omfattet af den nugældende fabriklov. Endvidere omfattes de af loven af 18. april 1925 om børns og unge menneskers arbejde.

Lovforslaget omfatter ifølge sin almene karakter forlystelsesetablissementer. Der råder indenfor dette felt — der spænder over teatre, biografteatre, varietéer, cirkus, karuseller og luftgynger, kraftprøver og skydebaner m. m. — sikkert ikke sjældent sådanne forhold for personalet både i sikkerhedsmæssig og sundhedsmæssig henseende, at der er al grund til, at beskyttelseslovgivningen kommer til at gælde også dette område.

Også den *norske* og den *svenske* arbejderbeskyttelseslov omfatter forlystelsesetablissementer.

IX. Landbrug og gartneri.

Landbrug og gartneri er ikke omfattet af fabrikloven af 1913. Hvis der anvendes mekanisk drevne maskiner, skal kravene i lovens kapitel III om maskinbenyttelse dog fyldestgøres. Heller ikke loven af 18. april

1925 om børns og unge menneskers arbejde gælder for landbrug eller gartneri; dog kan ifølge lovens § 13 dens beskyttelsesregler ved kommunal vedtægt bringes til anvendelse, men dette er kun sket i meget begrænset omfang.

Arbejdet i landbrug og i gartneri foregår vel under forhold, der i væsentlige henseender adskiller sig fra dem, som industriens, håndværkets og handelens arbejdere arbejder under, men dette kan ikke tilstrækkeligt begrunde, at disse erhverv holdes udenfor lovens område. Der må dog tages hensyn til disse forskelligheder, og der er derfor foreslået visse undtagelser for de her nævnte fags vedkommende. De under afsnittet om bedriftsfare i § 14 stillede krav vedrørende arbejdssteders indretning — arbejdslokalers loftshøjde, luftrum, gulve o. s. v., opholds- og spiserum, aftrædelsesrum m. m. — skal således ikke uden videre opfyldes af landbrug og gartneri. Det er derfor ved § 16, stk. 1, foreslået, at det skal være overladt til socialministeren at afgøre, i hvilket omfang de pågældende bestemmelser skal finde anvendelse.

Ej heller skal bestemmelserne om arbejdstid i afsnit III uden videre gælde for landbrug, men vel for gartneri, jfr. § 31, hvori det foreslås, at afgørelsen af, hvorvidt og i hvilket omfang disse bestemmelser skal gælde for landbrug, skal træffes af socialministeren efter forhandling med direktøren for arbejdstilsynet og arbejdsrådet samt vedkommende fagminister og faglige hovedorganisationer, jfr. i øvrigt bemærkningerne nedenfor til § 31.

Derimod foreslås det, at følgende afsnit uden videre skal gælde for såvel landbrug som gartneri:

Afsnit II om forbyggelse af bedriftsfarer, jfr. dog ovenfor om § 14.

Endvidere afsnit V's særlige bestemmelser angående børns og unge menneskers arbejde. Antallet af ulykkestilfælde, der overgår børn og unge mennesker i landbruget taler for at lade disse bestemmelser gælde, selv om en del af disse ulykkestilfælde foregår under sådanne forhold, at heller ikke en bestemmelse om sædvanlig lavalder for landbruget vil kunne hindre dem.

Bestemmelserne i afsnit V omhandler børns og unge menneskers *erhvervs*mæssige beskæftigelse og vil derfor ikke finde anvendelse på landbrugernes anvendelse af egne børn i deres virksomhed, undtagen hvor dette udtrykkelig fremgår af lovbestemmelsernes tekst, jfr. således § 40, stk. 1, 2. punktum, stk. 2, 2. punktum, og stk. 4.